

庚子臘月望日 癸丑臘月望日 甲寅臘月望日

ཚུ་མ་ཐིག་འགན་འཁུར་བ།

ཆེ་ཤིང་དོན་གྲུབ།
ཨ་ཁུན་ཚུ་འཕེལ།

ལུན་ཤོག་གི་རི་མོ་འབྲི་མཁན།

ཀའོ་ཡིང་ཤིན།

བད་ཚྲངས་ཐུ་བཤད།

(ཐུ་ཆ་)

※

བད་ཚྲངས་མི་དམངས་དཔེ་ཁྱུན་ཁང་ནས་བསྐྱུད།

བད་ཚྲངས་ཤིན་ཏུ་དཔེ་ཆ་ཁང་ནས་བཟུམ།

བད་ཚྲངས་ཤིན་ཏུ་པར་འདེབས་འཛུགས་ནས་པར་བཏབ།

ཤིག་ཚད་ 850 × 1168 1/32 པར་གྲངས་ 23.5 པར་འཕྲུག་ཤིག་ཉེ་4 ཡིག་འབྲི་

1991 ལོའི་ཟླ་5 པར་གྱི་ཁྱི་1 1991ལོའི་ཟླ་5 བད་ཚྲངས་ཐུ་བཤད་པར་ཐེངས་1 བཏབ།

དེབ་ཐུས་ལེགས་དེབ་གྲངས་ 1—1.550

དེབ་དཔྱུན་མ་དེབ་གྲངས་1—1.500

ISBN7—223—00335—9/Z·17

དེབ་ཐུས་ལེགས་རིམ་རིན་པོ་ལོང་མཚན་ 10.30

དེབ་དཔྱུན་མ་རིམ་རིན་པོ་ལོང་མཚན་ 6.40

责任编辑：次仁顿珠
乌金群培

封面设计：高应新

西藏自治区概况

(下 册)

*

西藏人民出版社出版

西藏新华书店发行

西藏新华印刷厂印刷

开本：850×1168 1/32 印张：23.5 插页：4 字数

1991年5月第1版 1991年5月西藏第1次印刷

精装印数 1—1,550

平装印数 1—1,500

ISBN7—223—00335—9/Z·17

民文（藏8）定价：精装本 10.30元

平装本 6.40元

དཀར་ ཆག

མཉམ་ ཆམ།

ཡེ་ཕྱི་བཟུང་བ། བོད་རྒྱུ་ལ་མེས་ཀྱིས་ཁྱིམ་ཆང་ཆེན་
པོ་ལ་ཉན་ཆེན་པོ།

.....བཟུང་བའི་མེས་ཀྱིས་མཆོན་གྱིས་བཟུང་། (1)

ས་བཅད་དང་པོ། མེས་ཀྱིས་གཅིག་ལྟར་ལྷུང་རྒྱུང་བྱེད་
པའི་འཐབ་ཚོད། (2)

ས་བཅད་གཉིས་པ། བོད་ནི་བས་བཅེངས་འགྲོལ་འབྱུང་
ཐབས་སྐྱོར་གྱི་སྐྱོས་མཐུན་ལ་མིང་ཉགས་བཞོད་པ།
..... (26)

ས་བཅད་གསུམ་པ། མེས་ཀྱིས་སྐམ་ས་ཆེན་པོའི་གཅིག་
ལྟར་མཛོན་ཏུ་བྱུང་པ། (42)

ཡེ་ཕྱི་བཟུང་བ། མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་རྒྱུང་མཛོན་
ཏུ་བྱུང་བ།འཕགས་པ་མེས་རབ་ཀྱིས་བཟུང་། (64)

ས་བཅད་དང་པོ། བོད་རང་རྒྱུང་རྒྱུངས་དབུ་བཞེས་པ།
..... (66)

ས་བཅད་གཉིས་པ། རང་རྒྱུང་ཁི་དབང་ལག་བརྟར་བྱེད་

- ལྷོ་ལྷོ་ལ། (113)
- ས་བཅད་གཞུག་པ། མི་འགྲུག་ལས་བྱེད་པ་འཆར་ཤོངས་
བྱུང་བ། (133)
- ས་བཅད་བཞི་པ། བོད་ཀྱི་སྐད་མིག་པོད་སྦྱོང་དང་
འཕེལ་བྱས་བྱུང་ཚུལ། (152)
- ལེ་ཏུ་དགུ་པ། སྤྱི་ཚེ་གས་ལས་ལྷགས་ཀྱི་འཕེ་འབྱུང་
ཆེན་པོ།བརྟན་འཛིན་ནམ་ལྟལ་གྱིས་བསྐྱར། (160)
- ས་བཅད་དང་པོ། དཔངས་གཅེའི་བཅས་བསྐྱར་གྱི་
ག་ཞིག (162)
- ས་བཅད་གཉིས་པ། ཟིང་འབྲུག་ཞོད་འཇགས་དང་
དཔངས་གཅེའི་བཅས་བསྐྱར་གྱི་སྐབས་ཆེན་ལྟལ་ལ། (178)
- ས་བཅད་གཞུག་པ། བརྟན་བཟོད་ཤོང་འཕེལ།
..... (217)
- ས་བཅད་བཞི་པ། སྤྱི་ཚེ་གས་ཟིང་ལྷགས་ཀྱི་བསྐྱར་བཞོད་
གཞི་ཅེའི་ཐོག་མཆུག་འབྲིལ་ལ། (236)
- ས་བཅད་ལྔ་པ། དཔལ་འབྱུང་གྱི་ཞིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་
གྱིས་ཐོན་སྐྱོད་ཤོང་འཕེལ་གཏོང་བྱུང་སྐལ་འདེད་
གཏོང་དཀོས། (246)
- ལེ་ཏུ་འཆར་པ། དཔལ་འབྱུང་འཆར་གས་སྐྱོན་བྱ་གཞག་
མཆོག་གས་སྐྱར་འཕེལ་བྱས་འབྱོར་ལ།
.....ཐོ་བཟང་དཔེ་མིགས་གྱིས་བསྐྱར། (267)

ས་བཅད་དང་པོ། ཞིང་འཁོག་ལས་རིགས།	(268)
དང་པོ། ཞིང་ལས།	(268)
གཉིས་པ། ལྷགས་ལས།	(286)
ས་བཅད་གཉིས་པ། འགྲིམ་འགྲུལ་སྐྱེལ་འདྲིན།	(299)
ས་བཅད་གསུམ་པ། བཟོ་ལས།	(307)
དང་པོ། མི་རིགས་ཀྱི་ལག་ཤེས་བཟོ་ལས།	(309)
གཉིས་པ། ཡང་བའི་བཟོ་ལས།	(320)
གསུམ་པ། སྒྲིག་སྒྲུགས་བཟོ་ལས།	(327)
བཞི་པ། འཇུག་ཆས་བཟོ་ལས།	(332)
ལྔ་པ། ཡར་སྐྱོན་བཟོ་ལས།	(335)
དྲུག་པ། ཡར་ལས་རྒྱ་ཆས་བཟོ་ལས།	(342)
བདུན་པ། རྩམ་འགྲུར་བཟོ་ལས།	(345)
བརྒྱད་པ། རྩོམ་ལ་དང་གཉིས་ཁ།	(346)
ས་བཅད་བཞི་པ། བྱས་ལས།	(347)
ས་བཅད་ལྔ་པ། ཆོང་ལས།	(353)
ས་བཅད་དྲུག་པ། ཡིག་ཟམ་སྒྲིག་འཕྲིན།	(365)
ས་བཅད་བདུན་པ། གནས་གཤིས་བརྟག་དཔྱད་དང་	
རྒྱལ་གནས་ལྷགས་ཞིབ་དཔྱད་ཀྱི་སྒོར།	(370)
ས་བཅད་བརྒྱད་པ། ལུང་སྒྲིག་ལས་རྩོན།	(380)
ས་བཅད་དབུ་པ། རྩོམ་ཡིད་དཔྱད་ལས།	(387)

ཡེ་ལྷ་བཟུ་གཅིག་པ། ཆེན་རིག་རྒྱ་རྩོག་གནས་ཆ་ཆ་དང་

ཐམ་མི་ཆད་པར་ཤིང་མཐོར་འཕྲོ་བ།

.....སྒྲོ་བཟང་མེ་རིང་གིས་བསྐྱར། (403)

ས་བཅད་དང་པོ། སྒྲོ་བ་གསོ། (404)

ས་བཅད་གཉིས་པ། སྒྲོ་བ་ཚས་འཕྲོད་བཞེན། (421)

དང་པོ། སྒྲོ་བ་ཚས་འཕྲོད་བཞེན་གྱི་སྒྲོ་བ་ཆད་

དང་ད་ཆ། (421)

གཉིས་པ། བོད་ལྷགས་གསོ་རིག་དང་བོད་སྐད།

..... (429)

ས་བཅད་གསུམ་པ། གསལ་འཕྱར་དང་དཔེ་སྐྱུན།

..... (434)

དང་པོ། ཆགས་པར། (434)

གཉིས་པ། རྒྱུ་འཕྲིན། (439)

གསུམ་པ། དཔྱད་འཕྲིན། (444)

བཞི་པ། དཔེ་སྐྱུན། (448)

ས་བཅད་བཞི་པ། ཆན་རིག་ལག་ཅུལ། (450)

ས་བཅད་ལྔ་པ། རིག་གནས་སྐྱུ་ཅུལ། (463)

ས་བཅད་རྒྱུ་པ། ལུས་ཅུལ་བྱ་གཞག (476)

ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ། མི་དམངས་བཅེད་མ་འཕྲོལ་

དམག་གིས་ཁོད་སྒྲོལ་སྐྱུ་ལྔ་པ་དང་འཕྲུགས་

སྐྱུ་ནང་ཆུ་པས་མེན་གྱི་ལེགས་སྐྱུ་ལྔ་པ།

.....དོན་ལྡན་གྱིས་བསྐྱར། (482)

ས་བཅད་དང་པོ། བོད་རྒྱ་དབྱར་རྒྱུད་བྱས་པ། (483)

ས་བཅད་གཉིས་པ། ཟམ་རྒྱལ་ལམ་བཟོ་བྱས་པ།
..... (504)

ས་བཅད་གསུམ་པ། རོ་མོག་ཟིང་འཁྲལ་ཞོད་འཇགས་
དང་དམངས་གཙའི་བཙོན་བརྒྱར་བྱས་པ། (517)

ས་བཅད་བཞི་པ། གསར་སྤོལ་ཚོན་སྒྱུད་དང་མཐའ་
མཚམས་འཇུགས་སྒྱུན་བྱས་པ། (535)

ས་བཅད་ལྔ་པ། རང་སྤྱང་སྒྲོལ་ལན་གྱི་དམག་འཐབ་
བྱས་པ། (547)

ས་བཅད་དྲུག་པ། བོད་གསར་སྤྱང་རྒྱུད་དང་འཇུགས་
སྒྱུན་བྱས་པ། (558)

མེད་བརྒྱུད་གསུམ་པ། མཐུན་སྒྲིལ་དང་། རྒྱལ་པོ།
ཤེས་རིག་ཐུན་པ་བཅས་ཀྱི་བོད་གསར་འཇུགས་
ཐུན་བྱེད་ཆེད་འབད་འཐབ་བྱེད་པ།
..... སྒྲོ་རྩོམ་གྱིས་བརྒྱར། (571)

ས་བཅད་དང་པོ། མོ་རྒྱལ་ལ་ཕྱི་མིག་ལྟ་བུ། (571)

ས་བཅད་གཉིས་པ། བྱང་བྱང་བྱང་དབྱར་དང་རྒྱལ་
མིད་ཕྱི་བྱུང་ཁང་གིས་བོད་ཀྱི་ལས་རྒྱུན་ཐད་གས་
ཆའི་བཞོད་རྒྱུ་རབ་དང་རིམ་པ་གནང་བ། (590)

ས་བཅད་གསུམ་པ། བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་
ཀྱིས་མཐུན་སྒྲིལ་དང་། རྒྱལ་པོ། ཤེས་རིག་ཐུན་པ་

བཅས་ཀྱི་ཐོད་གསར་འཇུགས་སྐྱོན་གྱི་ཆེད་དུ་འབད་
འཐབ་བྱེད་པ། (625)

བྱུང་བཞོན་ཡིག་ཆ་1 ཁག་རྩལ།

ས་སྐྱ་པ་རྩེ་ཏ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དབུས་གཙང་
མངའ་རིས་དང་བཅས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
ཡོན་མཚན་རྣམས་ལ་སྤྲིངས་པའི་ཡི་ག། (660)

ཐོད་གྱི་ལུགས་སྒྲིལ་གསར་འཇུགས་སྐྱོན་གྱི་ཙ་ཆོག་དོན་
ཚན་ཉེར་དགྲ། (666)

ཉོ་རུབ་དམག་སྲིད་མུ་ཡོན་ཉན་ཁང་དང་། ཉོ་རུབ་
དམག་ཁྲལ་ཁང་སི་ལིང་ཤུའུ་ཡིས་སྒྲིལ་བའི་ཐོད་དུ་
དམག་སྐྱོད་བྱ་རྒྱའི་སྲིད་རྒྱས་ཁག་གི་ཙ་ཆོག་
.....ཡོ་རྒྱན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བསྟར། (682)

ཀྱང་དབྱང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དང་། ཐོད་གྱི་ས་
གནས་སྲིད་གཞུང་གཉིས་ཐོད་ཞི་བས་བཅིངས་
བཞུལ་འབྱུང་ཐབས་སྐྱོན་གྱི་གྲོས་མཐུན། (684)

ལས་རུས་གཉིས་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་
མིའི་ཆོགས་ཆེན་གྱི་ཆོགས་འདུ་ཐེངས་དང་པོའི་
ཐོག་ནས་ཐོད་གྱི་དོན་གནད་སྐྱོན་གྱི་གྲོས་ཆད་
གཏན་ལ་ཐབ་པ། (692)

ཀྱང་ཀྱང་ཀྱང་དབྱང་གིས་ཐོད་གྱི་ལས་དོན་སྐྱོན་ལ་གནད་
བའི་གལ་ཆེའི་མཐུབ་སྟོན། (1980ལོ་) (701)

ལྷན་བཞུགས་ཡིག་ཆ་ 2 རེའུ་མིག་ཁག་བརྒྱ།

- པོད་ཀྱི་བཅན་པོ་རིམ་བྱོན་གྱི་རེའུ་མིག་ (709)
- ས་སྐྱ་ཁྱི་ཚོག་རིམ་བྱོན་གྱི་རེའུ་མིག་ (711)
- ཕག་མོ་གྲུ་པ་ཁྱི་ཚོག་རིམ་བྱོན་གྱི་རེའུ་མིག་ (714)
- གཙང་པ་མེ་མིད་རིམ་བྱོན་གྱི་རེའུ་མིག་ (716)
- གྲུ་མི་ཉན་གྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་རིམ་བྱོན་གྱི་རེའུ་མིག་ (717)
- རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་སྐྱ་ཁྱི་ཚོག་རིམ་བྱོན་གྱི་རེའུ་མིག་ (718)
- པུ་ཆེན་སྐྱ་ཁྱི་ཚོག་རིམ་བྱོན་གྱི་རེའུ་མིག་ (723)
- ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་པོད་མོད་ཨམ་བན་རིམ་བྱོན་གྱི་རེའུ་
 མིག་ (727)
- དེ་སྤེལ་པོད་ས་གནས་མིད་གཞུང་གི་སྐྱིག་གཞིའི་རེའུ་
 མིག་
 ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱས་མཁུག་ནས་བཟུང་གི་མེ་མིད་
 དང་མིད་སྐྱོང་རིམ་བྱོན་གྱི་རེའུ་མིག་ (734)
- མཁུག་བྱང་།མོ་རྒྱན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བརྒྱུར། (740)

ལེའུ་བརྟན་པ། བོད་ཚྱངས་མེས་ཀྱིས་

བྱིས་ཆང་ཆེན་པོའི་ནང་

ལྷག་པ།

བོད་ཚྱངས་ནི་རྒྱལ་ཆེན་མེས་ཀྱིས་མངའ་ཁོངས་ནས་ཁ་འབྲལ་
ཏུ་མི་རུང་བའི་ཆ་ཤས་ཤིག་དང་བོད་རིགས་ནི་རང་ཀྱུ་གྱི་གཅིག་གྱུར་...
དང་མི་རིགས་མང་བའི་བྱིས་ཆང་ཆེན་པོའི་ནང་གི་ཁོངས་མི་ཡིན་ཞིང་།
བོད་མི་དམངས་ནི་མེས་ཀྱིས་ལ་གཅིས་ཤིང་ཕྱི་ཀྱུ་གྱི་བཙན་འཁུལ་ལ་ངོ་...
ཚྲོལ་བྱེད་མཁན་ཞིག་རེད། ལོ་བརྒྱར་ཉེ་བའི་རིང་རང་ཚྱངས་ཀྱི་མི་
དམངས་ཆོས་མེས་ཀྱིས་གཅིག་གྱུར་ཡོང་བའི་དོན་ཏུ་ལྷན་སྟོན་གཏོང་བར་
མི་སྐྱེ་པ་དང་སྟོན་འབྱུང་ལ་རྒྱུ་ཤིང་དཔའ་ངར་ལྷན་མེད་ཀྱི་འཐབ་...
ཚོད་བྱས་ཡོད། གྲུང་གོའི་མི་དམངས་བཅིངས་འགྲོལ་དམག་འབྲུག་ལ་རྩ་
བའི་ཆ་ནས་ཀྱུ་ཁ་ཐོབ་པ་དང་གྲུང་དུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་ཀྱུ་ཁ་ཁབ་...
དེའུ་བརྟེན་པའི་ཏུས་བབ་ཏུ་ཅང་བཟང་པོའི་འོག་གྲུང་དབྱང་གིས་བོད་ཀྱི་
དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་གཞིགས་ནས་བོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་.....
གཏོང་རྒྱུའི་མཛད་སྟོན་གཏོན་གནང་མཛད་པ་རེད། གྲུང་དབྱང་མི་
དམངས་མིང་གཞུང་གི་མཛའ་བཅའི་སྒྲགས་འཁུར་དང་མེས་ཀྱིས་སྤྱན་...
ཟེ་མི་རིགས་ཁག་གི་རྒྱལ་སྤྱོད་འོག་བོད་ཀྱི་མི་དམངས་དང་མཐོ་རིམ་ཀྱིས་

གཅིས་མི་སྐྱུ་པ་ཅན་རྒྱལ་ཤིང་ལྷགས་དང་དེའི་སྒྲིགས་གཏོགས་ཁ་འབྲལ་
 ཤིང་ལྷགས་པར་མེམས་ཐག་ཚད་པོས་འཐབ་ཚད་བྱས་ཏེ་ 1951 ལོའི་ཟླ་
 5 ཚེས་ 23 ཉིན་«ཡུང་དབྱང་མི་དམངས་ཁྱིད་གཞུང་དང་ཐོད་ས་.....
 གནས་ཁྱིད་གཞུང་དཔར་གྱི་ཐོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་འབྱུང་ཐབས་...
 མྱོར་གྱི་ཕྱོག་མཐུན་»ལ་མིང་རྟགས་བཀོད་པ་དང་བཅན་རྒྱལ་ཤིང་ལྷགས་
 གྱི་སྒྲིགས་བྱགས་ཐོད་ནས་མཐར་སྐྱོད་བཏང་བར་བརྟེན་ཐོད་འདི་མེས་...
 རྒྱལ་ཁྱིམ་ཚང་ཆེན་པོའི་ནང་ལོག་བྱལ་པ་བྱུང་བ་དང་ཐོད་མི་རིགས་.....
 རྣམས་གཅིག་ཡུར་དང་མི་རིགས་ཁག་འདྲ་མཉམ་མཐུན་འཇུག་ཡིན་པའི་
 རྒྱ་ཆོགས་ཤིང་ལྷགས་གྱི་མེས་རྒྱལ་ཁྱིམ་ཚང་ཆེན་པོའི་ཁོངས་མིར་གྱུར་.....
 ལྷགས་ཏུས་དེ་ནས་བཟུང་ཐོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གསར་པའི་འགོ་ཆོགས་པ་.....
 རེད།

ས་བཅད་དང་པོ། མེས་རྒྱལ་གཅིག་ཡུར་ཡུང་ སྐྱོང་བྱེད་པའི་འཐབ་ཚད།

1949 ལོའི་ཟླ་ 10 ཚེས་ 1 ཉིན་སྐར་ལཱའི་དར་དམར་གནས་པ་དེ་སྔ
 མོའི་ཐང་ཆེན་ཏུ་བཅུགས་པ་དང་ཡུང་ཏུ་མི་དམངས་ཁྱིད་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་...
 དུ་བརྟེན་པའི་བྱལ་བསྐྱགས་བྱས་ཤིང་། རང་རྒྱལ་གྱི་མི་རིགས་དཔར་གྱི
 འབྲེལ་བར་ཙུ་བའི་ཆ་ནས་འཁྱར་སྤྲོད་བྱུང་བ་རེད།

ཡུང་གོ་གསར་པ་དུ་བརྟེན་ཁའི་སྐབས་ཡུང་གོ་མི་དམངས་ཆབ

སྲིད་གྲོས་མོལ་ཚགས་འདུ་སྐྱབ་ཚགས་བྱས་ཤིང་། ཚགས་འདུའི་ཚོག་
 གྲོས་འཆམ་བུར་བའི་ཐུན་མོང་ཙམ་འཛིན་ནང་། གྲུང་རྩ་མི་དམངས་ཁྱི་
 བསྐྱུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་མི་རིགས་ཁག་ཚང་མ་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པ་
 ཞིང་། བན་ཚུན་མཐུན་སྦྲིལ་དང་རོགས་རམ་གྱིས། བཅན་རྒྱལ་རིང་
 ལུང་དང་མི་རིགས་ཁག་ནང་ཁུལ་གྱི་མི་དམངས་ཀྱི་སྦྱོར་གྲུབ་དོ་རྒྱལ་བྱས་
 ཉི་གྲུང་རྩ་མི་དམངས་ཁྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་འདི་བཞིན་མི་རིང་ཁག་དབར་
 མཇུག་བཅེ་མཉམ་ལས་ཀྱི་བྱིམ་ཚང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་འཕྱར་བ་བྱ་རྒྱུ་དང་།
 མི་རིགས་ཆེན་པོའི་རིང་ལུགས་དང་མི་རིགས་ཀྱ་དྲག་རིང་ལུགས་ལ་དོ་མོ་
 རྒྱལ་དང་། མི་རིང་མན་ཚུན་དབར་མཐོང་རྒྱུད་དང་མཉམ་གཞིན་བྱེད་པ་
 དང་མི་རིགས་ཁག་གི་མཐུན་སྦྲིལ་ཁ་འབྲལ་དུ་གཏོང་བའི་བྱ་སྤྱོད་བཀག་
 སྒྲམ་བྱ་རྒྱ། ཞེས་ང་ཚོའི་མི་རིགས་མང་བའི་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ལྟ་བུའི་ཕ་
 རྒྱལ་ཚོག་ཐེངས་དང་པོ་བཀོད་པ་རེད། མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་དང་།
 མཐུན་སྦྲིལ། བན་ཚུན་རོགས་རམ་བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་མི་
 རིགས་ཁག་ཐུན་མོང་གི་ནང་དམ་གོ་མིན་ཏང་ལོག་སྤྱོད་སྲིད་གཞུང་.....
 གཏོར་སྦྱོལ་བཏང་བ་དང་སྦྱོར་གྲུབ་བཅན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་བཅན་འཇུག་
 རྒྱལ་བྱས་མཐར་སྐྱོད་བཏང་ཆེས་ཀྱི་གྲུང་དབུང་མི་དམངས་སྲིད་.....
 གཞུང་གི་དབུ་བྱེད་ཁོ་ནའི་འོག་མ་གཏོགས་ཡོད་མི་སྤྱོད་པ་ཞིག་རེད།
 1949 ལོའི་ཕ་མཆུག་ཏུ་བོད་རྫོངས་ས་ཁུལ་དང་ཐའེ་དབན་ཞིང་ཆེན་...
 སྤྱད་པའི་ཐོས་རྒྱལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་ས་ཆ་ཚང་མར་བཅིངས་འགྲོལ་ཐོབ་པ་
 རེད། བོད་རྫོངས་བཅིངས་འགྲོལ་གཏོང་རྒྱུ་དང་། བཅན་རྒྱལ་རིང་
 ལུགས་ཀྱི་བཅན་འཇུག་རྒྱལ་བྱས་མཐར་སྐྱོད་གཏོང་རྒྱ། ཐོས་རྒྱལ་གྱི་

མིམ་ས་ཆེན་པོ་གཅིག་གྱུར་ཡོང་བ་བྱེད་ཀྱི་བཅས་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་.....
ཚུགས་ཚོག་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་རྒྱལ་ཡོངས་དཔག་དཔངས་ཀྱི་
དཔག་འཐབ་ཀྱི་ལས་འགན་གཟི་བརྗིད་ལྡན་པ་ཞིག་གྱུར་རེད།

1949 ལོའི་ཟླ་ 11 པར་མཛོ་གྲུ་ཞི་དང་གྲུ་ཚུང་སི་འིང་གིས་.....
ཐད་ཀྱི་མི་དཔངས་ནི་མེས་རྒྱལ་ལ་དགའ་ཞིང་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་བཅན་འཛུལ་ལ་
ངོ་རྒྱལ་བྱེད་མཁན་ཞིག་རེད། ཁོང་ཆོས་གོ་མིན་ཏང་ལོག་རྒྱུད་མིན་
གཞུང་གི་མིན་རྒྱལ་ལ་རྒྱ་མོས་མི་བྱེད་པ་དང་། གཅིག་གྱུར་དང་། རྟོགས་
འཁྱར་ལྡན་པ། མི་རིགས་ཁག་འདྲ་མཉམ་མཉམ་ལས་བཅས་ཡིན་པའི་
གྲུང་གོ་གསར་པའི་བྱིམ་ཆང་ཆེན་པོའི་ཁོངས་མི་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་འདོད་.....
བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གྲུང་དབྱེད་མི་དཔངས་མིན་གཞུང་དང་གྲུང་གོ་མི་དཔངས་
བཅིངས་འགྲོལ་དཔག་གིས་ཐད་མི་དཔངས་ཀྱི་འདོད་པ་དེ་ཉན་ཉན་.....
ཁོངས་སྤྱབ་པ་བྱེད་རིས་ཡིན། ཞེས་མཛུབ་རྟོག་གནང་ཡོད། ཏང་
གྲུང་དབྱེད་དང་གྲུ་ཞི་མཛོ་ཅེ་རུང་གིས་ཐད་རུ་དབྱེད་རྒྱུད་བྱ་རྒྱུའི་.....
བཀའ་བཏང་གནང་བ་མ་ཟད། ཐད་ལ་དཔུང་རྒྱུད་བྱེད་ཀྱི་སྣ་ན་བཟང་
བ་ལས་ཁྱིས་ན་མི་བཟང་། ཞེས་རྟོག་གནང་མཛད་པ་རེད།

ཐད་རྒྱུངས་བཅིངས་འགྲོལ་གཏོང་ཀྱི་ནི་གྲུང་གོ་མི་དཔངས་དང་.....
གྲུང་དབྱེད་མི་དཔངས་མིན་གཞུང་གི་སྤྱ་བཟན་འགྱུར་མེད་ཀྱི་ལངས་.....
ཚུགས་རེད། ཐོན་གྲུང་བྱེད་ཚུགས་གང་ཞིག་ལག་བརྟར་བྱེད་དགོས་
སམ་ཞེ་ན། མཛོ་གྲུ་ཞིས་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ས་ཁུལ་པལ་ཆེ་བ་བཅིངས་
འགྲོལ་བཏང་ཟིན་པའི་རུས་བབ་ཏ་ཅང་བཟང་པོར་དབྱེ་ཞིབ་མཛད་པ་...
དང་། ཐད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། མི་རིགས། ཆོས་ལུགས་ལོགས་ཚུགས་

གང་ཅད་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་དམིགས་ཏེ་ཐོད་ཞི་བས་བཅིངས་...
 འཁྱལ་གཏོང་རྒྱའི་མཛད་ཚུགས་ལ་ཏོན་གནང་བ་རེད། འདི་ལྟར་བྱས་ན
 བཅོན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་དབྱེན་རྒྱུར་དཔྱད་གིང་གི་སྒྲིག་གཡེ་ཐེར་འདོན་
 བྱེད་རྒྱུར་ཕན་པ་དང་རྒྱལ་ལུན་རིང་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ཆགས་པའི་མི་.....
 རིགས་དབར་གྱི་འཁོན་ལེན་མེད་པ་བསྟོར་ཕན་པས་རྒྱ་ཆའི་ཐོད་.....
 རིགས་མི་དམངས་དང་། མི་རིགས་དང་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་གཅེས་མཐོ་
 རིམ་མི་སྤྱི་ཚོ་འདོད་དང་ཡང་མཐུན་གྱི་རེད། དེར་བརྟེན་ཁྱུང་དབྱང་
 གིས་མི་དམངས་བཅིངས་འཁྱལ་དམག་ལ་ཐོད་རྒྱ་དབྱང་རྒྱུད་བྱ་རྒྱའི་.....
 བཀའ་བཏང་གནང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཐོད་ས་གནས་ཁྱིད་གཞུང་ལ་ཐེ་...
 ཅིང་རྒྱ་འབྲུག་མི་བཏང་ནས་ཐོད་ཞི་བས་བཅིངས་འཁྱལ་གཏོང་རྒྱའི་སྐོར་
 གྲས་མོལ་བྱ་རྒྱའི་བརྟ་མོ་བཏང་གནང་བ་རེད།

ཁྱུང་དབྱང་མི་དམངས་ཁྱིད་གཞུང་གི་ཐོད་ལ་དབྱང་རྒྱུད་བྱེད་རྒྱའི་
 སྐོར་གྱི་བཀའ་དང་བརྟན་པ་གནང་བའི་ཐོད་ཞི་བས་བཅིངས་འཁྱལ་.....
 གཏོང་རྒྱའི་མཛད་ཚུགས་ཀྱིས་ལུན་རིང་བཅོན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་བྲན་...
 བཀོལ་བྱངས་པའི་ཐོད་མི་དམངས་ཀྱི་ཙུ་བའི་ཁི་ཕན་དང་ལྟུ་ཆའི་འདོད་
 རྒྱུ་མཆོན་པ་རེད། བཅོན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་བཅོན་འཇུག་གིས་ཐོད་
 དང་ཐེས་རྒྱལ་གྱི་འབྲེལ་པར་ཉམས་ཉེན་ཆབས་ཆེན་བསྟོན་པར་བརྟེན་...
 ཐོད་མི་དམངས་ལྷག་བསྐལ་ཏུ་ཅང་ཆེན་པོ་ལྟུང་དགོས་བྱུང་བ་དང་།
 བཅོན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱིས་ཐོད་ས་གནས་དབང་རྒྱུར་རྒྱ་ཆོགས་ནང་གི་...
 ཁོ་ཆའི་ཚུགས་གཏོགས་པར་ངན་སྐུལ་བྱས་ཏེ་རང་བཅོན་དང་བད་དེ་.....
 རང་རྒྱུང་ཡོང་བ་དགོས་ཞེས་ཐོད་དང་ཐེས་རྒྱལ་དབར་གྱི་འབྲེལ་པར་.....

གཏོར་པའི་ག་པ་ཏང་ཉི་མོ་དེ་མེས་ཀྱིས་ཁྱིམ་ཚང་ཆེན་པོ་ནས་ཁ་བྲལ་ཏེ་
 པཅན་ཀྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་མི་མེར་སྲེལ་ལྷལ་ལམ་རྒྱར་གཏོགས་ཆགས་ཀྱི་
 རྒྱུ་གཤམ་པཅངས་པ། ཁོ་པ་ཆོས་ཐོད་ཀྱི་པགས་པ་ཀོད་རྒྱུ་འཛིན་ལམ་
 ལུགས་དེ་རིམ་བཞིན་མི་མེར་སྲེལ་ལྷལ་ཅན་ཏུ་བརྒྱུར་ཐོག་ཐོད་མི་དམངས་
 ལ་དཀྱིས་པའི་དམག་དོད་དང་དམག་ཕྱགས་ཀྱི་འཁྱར་པོ་དང་དཔལ་.....
 འཁྱར་ཐང་ཀྱི་བཟུ་གཞིག་ཏུ་ཅང་ཆུ་ཅ་གཏོར་བ་པཅས་ལ་བརྟེན་ནས་...
 ཐོད་མི་རིགས་ནང་ཁྱལ་ཀྱི་མཐུན་སྦྲིལ་ལ་གཏོར་བའི་གཏོར་བ་ཉི། དང་
 ཐོག་རྒྱ་ལའི་སྒུ་མ་དང་པུ་ཆེན་ཞེས་ཏེ་ནིའི་དབར་ཀྱི་མཐུན་སྦྲིལ་གཏོར་
 བའི་ག་པ་ཏང་ཉི། ཐོད་ས་གནས་དབང་རྒྱར་ཅ་ཆོགས་ལ་རན་རྒྱལ་གྱིས་
 ཐོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་མཐོ་རིམ་མི་ལྷ་དང་སྐྱེད་པ་ནང་གི་རྒྱལ་གཅིས་མི་ལྷར་
 རྒྱག་དྲི་སོ་བའི་དམར་གསོད་བྱས་པ་རེད།

པཅན་ཀྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱིས་ཐོད་ས་གནས་ལ་པཅན་འཛུལ་བྱས་.....
 པར་ཐོད་མི་དམངས་ཀྱིས་འགོག་ཆོལ་བྱེད་ངེས་རེད། ཐོད་མི་དམངས་
 ཀྱི་པཅན་རྒྱལ་འཐབ་ཆོད་ལ་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུར་སྒོ་བ་རྒྱ་
 ཉག་ཅིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། གྲུང་གོ་གྲུང་ཁུན་ཏང་གིས་དབུ་ཁྲིད་
 གནང་བའི་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་ཀྱི་པཅན་ཀྱལ་རིང་ལུགས་ལ་རོ་རྒྱལ་...
 དང་། པགས་པ་ཀོད་རྒྱུ་འཛིན་ལ་རོ་རྒྱལ། དཔོན་ངན་རིང་ལུགས་
 ལ་རོ་རྒྱལ་པཅས་བྱེད་པའི་དམངས་གཙོ་རིང་ལུགས་གསར་པའི་གསར་...
 བརྗེ་དང་མཉམ་ཏུ་འབྲེལ་རྒྱ་ཉག་ཅིག་རེད། གྲུང་གོ་མི་དམངས་
 པཅིངས་འཁྲུལ་དམག་གིས་འབྲི་རྒྱ་བཞུགས་ཏེ་ནན་ཅིང་དང་མང་ཏང་.....
 པཅིངས་འཁྲུལ་པཅང་ནས་གོ་མིན་ཏང་མིང་གཞུང་གོང་གཞུང་ཏུ་སྒྲིལ་པ་

དང་། ལུ་བ་བྱང་མི་དཔངས་བཅིངས་འགྲོལ་དཔག་གིས་ཤིས་ཅན་
 བཅིངས་འགྲོལ་བཏང་ཉི་ལྟ་བུ་བྱང་ཆེན་མོར་དཔུང་སྐྱོད་བྱས་ནས་བོད་...
 རྒྱུངས་བཅིངས་འགྲོལ་གཏོང་ཉེའི་སྐབས་སུ་བོད་ཀྱི་རྩོམས་ལུགས་གཉིས་...
 དཔེར་དང་ལས་སྐལ་གཉིས་དཔེར་གྱི་འབྲེལ་ཚིག་གྲུང་ཆོ་དཔག་ཆེ་ཏུ་སོང་
 བ་རེད། བཅན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱིས་བཅན་ཉི་ཤར་རན་སྐལ་བྱས་ཉི་
 རང་བཅན་དང་གྲུང་སྐོལ་གྱི་འབྲེལ་ཉན་སྐྱེག་པོ་པོ་སྐྱ་ཆོགས་བྱས་ནས་...
 ཐབས་བརྒྱ་རྒྱས་རྒྱང་གིས་བོད་ཀྱི་བཅིངས་འགྲོལ་བཀག་འཁོག་བྱས་པ་...
 རེད། བཅན་ཉི་ཁ་འབྲེལ་རིང་ལུགས་པས་བཅན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་
 བཀོལ་སྐྱོད་འག་ལྟ་སར་རྒྱ་མི་ཕྱིར་འབྱུང་གི་དོན་ཕྱིན་བརྗོད་པ་རེད།
 1949 ལོའི་ཟླ་7 ཆེས་8 ཉིན་བོད་ས་གནས་ཀྱི་དགུང་གིས་གྲུང་.....
 བཅན་ལ་རོ་སྐོལ་བྱེད་རྒྱུར་ཁ་གཡར་གྱིས་སྒྲོ་བྱར་ཏུ་ལྟ་སར་བཅའ་ཤོད་གོ་
 མིན་ཏང་གི་དོན་གཅོད་བྱུང་ལ་དཔེར་པོའི་ལས་ལུགས་སུ་མི་འབྱུར་བ་...
 བྱེད་ཆེད་བྱེད་སྒྱུར་བཟའ་ཟླ་བྱིས་མི་དང་བཅས་པ་འབྲེལ་མར་བོད་ནས་
 ཕྱིར་ཕྱག་ག་ཕྱིག་དགོས་ཞེས་བརྟ་མོ་བཏང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ལྟ་པའི་...
 སྐྱོད་མེད་སྒྲོག་འཕྲིན་ས་ཚུགས་བཟུང་བ་དང་། དཔག་མི་བཏང་ཉི་བོད་
 ཏུ་བཅའ་ཤོད་ལས་བྱུངས་ཀྱི་མི་སྤར་སོ་ལྟ་བུ་ཚུགས་པ་རེད། བཀའ་
 ཤག་ནས་ད་ཏུང་རྒྱ་གར་ཀ་ལོན་སྐྱེག་བརྒྱད་གོ་མིན་ཏང་བོད་སོག་ལྟ་...
 ཡོན་ལྟན་ཁང་ལ། སྐྱུང་བཅན་ཏང་བོད་ཏུ་ཡིབ་འཇུལ་མི་ཡོང་ཕྱིར་བོད་ཏུ་
 བཅའ་ཤོད་གྲུང་དབྱེད་གི་མི་སྤར་ཡོངས་རྒྱགས་ཕྱིར་འཕྲེན་གནང་རྒྱུ་རེ་
 འདུན་བྱ་རྒྱ་མ་ཟད། འབྲེལ་ཡོད་མི་སྤར་དེའི་བྱིས་མི་སོ་སོར་གཏན་
 འཁེབས་ཏུས་བཀག་གི་ནང་ཏུ་ནང་སར་ཕྱིར་ཕྱག་དགོས་རྒྱུ་རེ་...